

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/190/2019
Identifikačné číslo spisu:	1108236640
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Petříková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:1108236640.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne E. S., bývajúcej v L., zastúpenej JUDr. Radoslavom Olijášom, PhD., advokátom, so sídlom v Bratislave, Grösslingova 58, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Generálnou prokuratúrou SR, s o sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o zaplatenie 234.515,04 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 21C/209/2008, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2018 sp. zn. 2Co/55/2018, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2018 sp. zn. 2Co/55/2018 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Právna predchodkyňa žalobkyne sa žalobou podanou na Okresnom súde Bratislava I (ďalej ako „súd prvej inštancie“) domáhala vydania rozhodnutia, ktorým by súd zviazal žalovaných pôvodne označených ako Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom spravodlivosti SR, Slovenská republika, zastúpená Ministerstvom vnútra SR a Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou SR na zaplatenie sumy 234.515,04 eur spoločne a nerozdielne.

2. Súd prvej inštancie ostatným rozsudkom z 25. apríla 2014 č. k. 21C/209/2008-390 rozhodol tak, že žalovaná Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou SR je povinná zaplatiť žalobkyni sumu 234.515,04 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,5 % ročne od 31. marca 2009 do zaplatenia, to všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku žalobu zamietol a zároveň rozhodol, že žalovaná Slovenská republika, zastúpená Generálnou prokuratúrou SR je povinná nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 16.396,35 eur k rukám právneho zástupcu žalobkyne do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že po vykonanom dokazovaní ustálil, že orgánom konajúcim v mene štátu zodpovedným za vzniknutú škodu je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky (ďalej ako „GP SR“), pretože podľa názoru súdu prvej inštancie z listinných dôkazov jednoznačne vyplynulo, že 143 zlatých mincí zostalo v čase prebehnuvšieho trestného konania v úschove Okresnej prokuratúry v Banskej Bystrici. Iný postup ako doposiaľ zaužívaný v trestnom konaní nebol ani právne možný. Pri konštatácii tohto záveru súd odkázal na ustanovenie § 55 ods. 1 Nariadenia Ministerstva spravodlivosti č. 95/1952 Sb., ktorým sa vydáva

Spravovací poriadok pre súdy, podľa ktorého po podaní obžaloby zostanú veci dôležité pre trestné konanie naďalej v úschove prokurátora, rozhodovanie o nich však podaním obžaloby prechádza na súd. Aj veci vzaté do úschovy sa uložia na prokuratúre. Uviedol, že zákon č. 64/1956 Zb. o trestnom konaní súdnom, ktorým bol zrušený predošlý Trestný poriadok č. 87/1950 Zb. (s výnimkou ustanovení § 306, § 308, § 309 a § 314) síce vo svojom ustanovení § 414 ods. 1 splnomocnil ministra spravodlivosti, ministra vnútra a ministra národnej obrany, aby na vykonanie tohto zákona vydali nariadenie, týmto zákonom však pôvodné nariadenie č. 95/1952 Sb. zrušené nebolo. Predmetné nariadenie bolo zrušené až zákonom číslo 99/1963 Zb., čo vyplýva z ustanovenia § 375 označeného ako „Zrušovacie ustanovenia“, konkrétne z jeho bodu 14. V tejto súvislosti súd prvej inštancie odkázal na právny názor už vyslovený v predmetnej veci v rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Co/12/2010-205 na str. 4, odst. 5. Predmetné Nariadenie Ministerstva spravodlivosti, ktorým sa vydáva Spravovací poriadok pre súdy bol účinný od 1. januára 1953 a bol zrušený k 1. aprílu 1964. Konštatoval, že k vyslovenému právnomu názoru o existencii tzv. právneho vákua v rozhodnom období je možné len konštatovať, že procesne iný postup než postup doposiaľ právnymi predpismi upravený (Spravovací poriadok pre súdy č. 95/1952 Sb.) a orgánmi činnými v trestnom konaní aplikovaný a teda zaužívaný nebol v roku 1958 a 1959 možný, pretože iný než doterajší postup nebol a ani nemohol byť orgánom činným v trestnom konaní v tom období známy. Dospel k záveru, že logicky jediným možným postupom bol teda postup upravený v doterajších publikovaných vykonávacích právnych predpisoch, t. j. postup upravený vo vyššie citovanom ustanovení § 55 Nariadenia č. 95/1952 Sb. Podporne k vyslovenému právnomu záveru uviedol, že s prijatím inej, novej organizácie práce a postupu v úkonoch orgánov činných v trestnom konaní a najmä súdu v súvislosti s úschovou najmä cenných vecí dôležitých pre trestné konanie súvisí aj príslušné materiálo-technické zabezpečenie súdov, ktoré bez prijatia a účinnosti príslušnej právnej úpravy zakotvujúcej iné než doposiaľ aplikované postupy ani nebolo možné. Navyiac, podporne tomuto záveru svedčí aj samotné odôvodnenie Rozsudku Ľudového súdu v Banskej Bystrici z 2. januára 1959, č. T 467/58, kde sa súd na str. 2 rozsudku, 2. odst. odvoláva na obsah spisového materiálu, konkrétne na zoznam zlatých mincí, nie teda na obsah zbierky, ktorú by mal fyzicky k dispozícii, vid'. cit. rozsudku : „Táto obrana bola plne vyvrátená z obsahu spisového materiálu a to najmä zo zoznamu zlatých mincí, kde z jedného druhu ...“ Z vyššie uvedeného tak súd prvej inštancie dôvodil, že žalobkyni vznikla škoda v príčinnej súvislosti s nesprávnym, resp. nezákonným nakladaním s vecami zaistenými v trestnom konaní a postihnutými trestom prepadnutia majetku orgánmi prokuratúry. S odkazom na § 80 zákona č. 141/1961 Zb. vec odňatú, alebo prevzatú musí vrátiť (vydať) ten orgán činný v trestnom konaní, ktorý má, resp. mal vec vo svojej dispozícii (úschove), v tomto prípade to bola Okresná prokuratúra. Pre uvedené závery dokazovania nie je namieste osobu zodpovednú za vznik škody definovať postupom podľa § 4 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z. Žalobkyňa podala písomnú žiadosť o predbežné prerokovanie nároku n a náhradu škody n a Ministerstvo spravodlivosti SR a Generálnu prokuratúru SR podľa § 15 zákona č. 514/2003 Z.z. dňa 30. septembra 2008 (č. l. 55, 61), pričom táto žiadosť nebola uspokojená do šiestich mesiacov odo dňa jej prijatia. Uviedol, že podľa § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak. Pri ustálení výšky škody vychádzal zo záverov znaleckého posudku súdneho znalca Mgr. Ladislava Kvasnovského, ktorý hodnotu 143 zaistených mincí vyčísľil na sumu 234.515,04 eur. Znalec v rámci výsluchu súdom 11. apríla 2014 odstránil rozpor v gramáži mincí s poukazom na obsah Úradného záznamu spísaného Poverením financí a finančným odborom rady Obv. NV. Poznamenal, že Generálna prokuratúra SR, a nakoniec ani Ministerstvo spravodlivosti SR relevantné námietky k posudku, resp. k obsahu výsluchu znalca, ktorým by závery uvedené v jeho odbornom posúdení ohľadom ocenenia mincí, t. j. výšky škody spochybnili, nevzniesli. Takto ustálenú výšku škody 234.515,04 eur súd zaviazal v prvom výroku rozsudku uhradiť Slovenskú republiku, zastúpenú Generálnou prokuratúrou SR spolu s úrokmi z omeškania vo výške 8,5 % ročne počnúc dňom 31. marca 2009, kedy sa žalovaná s odkazom na vyššie citované ustanovenie § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. dostala do omeškania. Úroky z omeškania súd prvej inštancie žalobkyni priznal s odkazom na § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka a na ustanovenie § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa žiadala priznať úroky z omeškania počnúc dňom 4. novembra 2008 a súd jej tieto priznal až počnúc dňom 31. marca 2009 s poukazom na vyššie uvedené odôvodnenie, súd prvej inštancie v tejto nepatrnej časti žalobu v druhom výroku rozsudku zamietol.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej ako „odvolací súd“) rozsudkom z 24. októbra 2018 sp. zn.

2Co/55/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a rozhodol, že žalobkyňa má právo na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ku ktorému dospel súd prvej inštancie jediným možným postupom, v zmysle uvedených zákonných ustanovení upravených v doterajších publikovaných vykonávacích právnych predpisoch, t. j. postup upravený v ustanovení § 55 Nariadenia č. 95/1952 Sb., že orgánom konajúcim v mene štátu a zodpovedným za vzniknutú škodu je Generálna prokuratúra SR, pretože 143 zlatých mincí zostalo v čase prebiehajúceho trestného konania v úschove Okresnej prokuratúry v Banskej Bystrici. Zároveň odvolací súd je toho názoru, že pokiaľ v konaní si žalobkyňa jednou žalobou uplatňuje jeden a ten istý nárok proti štátu, ktorý by mohol patriť do pôsobnosti rôznych orgánov štátu, môže štát ako ten istý subjekt mať procesné postavenie žalovaného len jedenkrát. Je preto nedôvodná námietka žalobkyne v odvolaní, aby súd zaviazal na náhradu škody aj Slovenskú republiku, zastúpenú Ministerstvom spravodlivosti SR, ak už je zaviazaný z toho istého titulu štát zastúpený Generálnou prokuratúrou SR z dôvodov uvedených vyššie. Vo vzťahu k námietke žalovanej, týkajúcej sa aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne odvolací súd uviedol, že je viazaný právnym názorom Ústavného súdu SR, ktorý vychádza z toho, že nie je možné už spochybniť aktívnu legitimáciu žalobkyne v spore, nakoľko predmetom nálezů sp. zn. III. ÚS 43/07 z 24. apríla 2007 bolo prejednanie návrhu matky žalobkyne a konštatovanie, že odmietnutím prejednávania ňou podaného odvolania (v trestnej veci starej matky žalobkyne) jej bolo odopreté právo na súdnu ochranu, a z uvedeného ipso facto vyplýva, že súdy na základe predmetného nálezů ústavného súdu sú viazané akceptovať v prejednávanej veci doložené právne nástupníctvo. Okrem toho odvolací súd z obsahu spisu (č. I. 350) má za preukázané, že dedičské konanie po žalobkyni U. F. bolo skončené dňa 8. apríla 2013 právoplatným osvedčením o dedičstve sp. zn. 31D/721/2012, Dnot/81/2012, na základe ktorého celé dedičstvo po poručiťelke zdedila jediná dedička, dcéra poručiťelky, E. S.. Uvedené skutočnosti vyplývajú z potvrdenia Notárskeho úradu Mgr. Moniky Sporkovej. Odvolací súd, viazaný názorom Ústavného súdu SR preto považoval za správne právne posúdenie veci okresným súdom, ktorý dospel k záveru, že žalobou uplatňovaný nárok na náhradu škody vznikol z titulu nesprávneho úradného postupu. K odvolacej námietke žalobkyne smerujúcej proti výroku o zamietnutí zvyšku žaloby odvolací súd poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. decembra 2010, sp. zn. 2 Cdo 48/2010: „Podľa ustanovenia § 10 zákona č. 58/1969 Zb. ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do 6 mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať priznania nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Z uvedeného vyplýva, že štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do 6 mesiacov odo dňa, kedy poškodený nárok riadne uplatnil postupom podľa § 10 cit. zákona. Márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník zo zodpovednostného právneho vzťahu (§ 489 OZ) dostáva do omeškania, a tak najskôr odo dňa nasledujúceho po uplynutí 6-mesačnej lehoty ho postihuje povinnosť zaplatiť poškodenému veriteľovi tiež úroky z omeškania.“ Odvolací súd v tejto súvislosti konštatoval, že predmetné ustanovenie § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. v aktuálnom znení, ktorého aplikáciu namietala žalobkyňa, poníma výkladový status a jeho cieľom je vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo a rozhodovaciu prax súdov, ktoré pri rozhodovaní o úrokoch z omeškania podľa zákona č. 514/2003 Z.z. vychádzali z toho, že lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčil začiatok jej plynutia neskôr. Vzhľadom na uvedené výrok, ktorým priznal súd prvej inštancie žalobkyni úroky z omeškania počnúc uplynutím 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody (od 31. marca 2009), je teda vecne správny.

4. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodnila poukazom na § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Ako otázku, ktorá nebola doposiaľ dovolacím súdom riešená uviedla otázku „určenia orgánu príslušného konať v mene štátu podľa § 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, a to v právnej veci o náhradu škody uplatnenej podľa toho zákona z titulu nesprávneho úradného postupu pri nakladaní s vecami vydanými, odňatými či prevzatými na účely trestného konania“. Uviedla, že napriek tomu ako súd prvej inštancie, tak aj odvolací súd v danej právnej veci určili, že orgánom príslušným konať za štát je Generálna prokuratúra SR, a to iba na základe skutkového zistenia, že prevzatých 143 mincí bolo v úschove prokuratúry. Súdy tak rozhodli bez toho, že by súčasne uviedli relevantný všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého bol prokurátor povinný postupovať, resp. ktorý svojím postupom porušil a spôsobil tým škodu, ktorej náhrady sa

žalobkyňa domáha. Poznamenala, že súdy neuviedli, v ktorom čase a akým spôsobom mal prokurátor v rozpore s o všeobecne záväznou právnou úpravou postupovať a spôsobiť tak uplatňovanú škodu. Dovolateľka má za to, že orgánom príslušným konať v mene štátu nemôže byť GP SR ako určili súdy, ale ním je Ministerstvo spravodlivosti SR, a to z rovnakého dôvodu aký už vyslovil dovolací súd, že nesprávnosť úradného postupu orgánu verejnej moci je totiž vždy determinovaná všeobecne záväznou právnou úpravou, podľa ktorej má verejný orgán postupovať a ktorá je pre jeho postup záväzná. Preto konštatovala, že len skutkové okolnosti (zistenia) samé osebe nemôžu byť postačujúce pre riadne (zrozumiteľné, rozumné a presvedčivé) zdôvodnenie tejto právnej otázky. Má za to, že súd prvej inštancie a odvolací súd na zistený skutkový stav aplikovali nesprávne ustanovenie zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov určujúce orgán príslušný konať v mene štátu. Uviedla, že prípravné konanie v trestnej veci F. H. skončilo v roku 1958 podaním obžaloby a tým aj zanikla povinnosť a súčasne aj oprávnenie prokurátora rozhodovať o veciach prevzatých na účely trestného konania. Ďalšie nakladanie s týmito vecami a rozhodovanie bolo výlučne v právomoci súdu. V dovolaní ďalej uviedla, že nemožno nepoznamenať, že napr. aj postup súdu po vydaní odsudzujúceho rozsudku a uložení trestu prepadnutia veci či preukazovanie právoplatnosti rozsudku nepatrí do pôsobnosti prokurátora, ale je záležitosťou súdu. Súd nepochybne mal vedomosť o prevzatých minciach, o čom svedčí vydaný rozsudok o prepadnutí časti mincí a tiež aj zápisnica Okresnej prokuratúry v Banskej Bystrici z 11. decembra 1958 a bol povinný o všetkých prevzatých veciach ihneď rozhodnúť. Zreteľne to potvrdzujú práve citované ustanovenia § 55 ods. 1 a 2 Nariadenia ministra spravodlivosti z 19. decembra 1952 č. 95/1952 Zb., ktorým sa vydáva Spravovací poriadok pre súdy. Navyše, ako súd prvej inštancie, tak aj odvolací súd v otázke určenia orgánu príslušného konať v mene štátu pochybili aj v tom, že kým nesprávny úradný postup vyvodili z nakladania prokuratúry s vecami v úschove, počiatok plynutia premľacej doby na náhradu škody spôsobenej týmto nakladaním už odvodili od nevrátenia mincí, teda od rozhodnutia či postupu, ktoré prináležali súdu. Takúto rekonštrukciu, či skôr kombináciu postupu a následnej zodpovednosti dvoch či viacerých orgánov verejnej moci zákon č. 514/2003 Z.z. nepripúšťa. V tejto súvislosti podľa dovolateľky súdy pochybili tiež v tom, že plynutie premľacej doby na náhradu škody stotožnili s dobou trvania trestného stíhania, hoci pre takýto úsudok niet zákonnej opory. Dovolateľka sa s poukázaním na uvedené skutočnosti domnieva, že orgánom príslušným konať v mene štátu nemôže byť Generálna prokuratúra Slovenskej republiky ako určili súdy, ale je ním Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, a to z rovnakého dôvodu, aký už vyslovil dovolací súd, že nesprávnosť úradného postupu orgánu verejnej moci je totiž vždy determinovaná všeobecne záväznou právnou úpravou, podľa ktorej má verejný orgán postupovať (konať i rozhodovať), a ktorá je pre jeho postup záväzná. Samotné skutkové okolnosti nemôžu byť postačujúce pre riadne vyriešenie tejto právnej otázky. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd odložil vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia a aby rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

7. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie), (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastníčka konania, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 CSP), dovolanie spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) a dovolateľka v ňom napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie.

13. Každé podanie (vrátane dovolania) posudzuje aj dovolací súd podľa jeho obsahu (§ 124 CSP) a v súlade s článkom 11 ods. 1 až 3 CSP. Pri takomto posudzovaní dovolania je zrejماً námietka dovolateľky, v zmysle ktorej v dovolaní síce formálne namietala § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v zmysle ktorej vymedzila otázku, ktorá nebola dovolacím súdom ešte riešená a to otázku „určenia orgánu príslušného konať v mene štátu podľa § 4 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, a to v právnej veci o náhradu škody uplatnenej podľa toho zákona z titulu nesprávneho úradného postupu pri nakladaní s vecami vydanými, odňatými či prevzatými na účely trestného konania“ avšak v obsahu dovolania uviedla, že súdy oboch inštancií rozhodli bez toho, aby súčasne uviedli relevantný všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého bol prokurátor povinný postupovať, resp. ktorý svojím postupom porušil a spôsobil tým škodu, ktorej náhrady sa žalobkyňa domáha. Poznamenala, že súdy neuviedli, v ktorom čase a akým spôsobom mal prokurátor v rozpore so všeobecne záväznou právnou úpravou postupovať a spôsobiť tak uplatňovanú škodu, čo zakladá nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Z obsahu dovolania tak vyplýva, že dovolateľka namieta nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, čím namieta porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

14. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14.1. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou

práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti). Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľka namietala, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie dostatočne.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (por. sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

16. V súvislosti s touto námietkou dovolací súd odkazuje na stanovisko najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, ktoré je aktuálne a pre súdnu prax použiteľné aj po 1. júli 2016, ktorého právna veta znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

17. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

18. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné atribúty spravodlivého súdneho procesu, ktorá skutočnosť jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Z judikatúry tohto súdu vyplýva, že na taký argument strany sporu, ktorý je pre rozhodnutie podstatný a rozhodujúci, sa vždy vyžaduje špecifická odpoveď (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Podľa konštantnej judikatúry Ústavného súdu SR (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04) „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany; t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu“.

19. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ktorý dospel k záveru, že jediným možným postupom, v zmysle uvedených zákonných ustanovení upraveným v doterajších publikovaných vykonávacích právnych predpisoch, t. j. postup upravený v § 55 Nariadenia č. 95/1952 Sb., že orgánom konajúcim v mene štátu a zodpovedným za vzniknutú škodu je Generálna prokuratúra SR, pretože 143 zlatých mincí zostalo v čase prebiehajúceho trestného konania v úschove Okresnej prokuratúry v Banskej Bystrici. No zároveň vec posudzuje podľa zákona č. 514/2003 Z.z., pretože je viazaný nálezom Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 727/2017 (č. l. 554), v ktorom Ústavný súd SR jednoznačne poukázal, že vec má byť posudzovaná podľa zákona č. 514/2003 Z.z. ako nesprávny úradný postup a taktiež vyriešil otázku aktívnej legitímácie vo veci. Dovolací súd však na uvedené konštatovanie odvolacieho súdu uvádza, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nemá náležitosti zodpovedajúce rozhodnutiu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 59/2010, pretože neuviedol, akú

povinnosť príslušný prokurátor nespĺnil, resp. ktorú povinnosť svojím postupom porušil a spôsobil tým škodu, ktorej náhrady sa dovolateľka domáha, tzn. na daný prípad súd aplikoval zákon č. 514/2003 Z.z., no neodôvodnil to dostatočne. Dovolací súd poukazuje na to, že predpokladom zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je protiprávny úkon, spôsobenie škody, príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou a zavinenie. Z obsahu odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva, že by odvolací súd dané predpoklady posudzoval a zaoberal sa nimi. Vzhľadom na uvedené dovolací súd uvádza, že konanie je postihnuté vadou zmätočnosti spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu takej intenzity, ktorá odôvodňuje aplikáciu (ako výnimky) druhej vety stanoviska R 2/2016 a zakladá tak prípustnosť i dôvodnosť podaného dovolania v prejednávanej veci. Tento nedostatok spočíva predovšetkým v tom, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočným spôsobom nezaoberal odvolacou argumentáciou dovolateľky, ktorá si vyžadovala špecifickú odpoveď a ktorá mohla mať eventuálne zásadný význam pre rozhodnutie vo veci.

20. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd v zmysle § 449 a § 450 CSP zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 24. októbra 2018 sp. zn. 2Co/55/2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

21. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.